

Класифікація витрат майбутніх періодів видобувного підприємства для цілей бухгалтерського обліку

Всі суб'єкти господарювання залежно виду економічної діяльності мають специфічні риси технологічного процесу та здійснюють ряд операцій, пов'язаних з декількома звітними періодами, для забезпечення основних бізнес-процесів в майбутньому. В ході виконання монтажних робіт з підготовки протягом несезонного періоду до запуску ліній в сезон, передплати періодичних видань, інтернет-послуг, придбання страхових полісів, використання орендованих необоротних активів, довгострокової маркетингової політики, освоєння нових технологічних процесів для розширення асортименту тощо є необхідність обліку витрат, що виникли в звітному періоді, але підлягають розподілу і списанню на операційні витрати протягом одного або декількох наступних років. Видобувні підприємства здійснюють діяльність, що передбачає удосконалення технологічних процесів для досягнення підвищення ефективності поділу результатів виробництва за крупністю, поступового зменшення питомої ваги витрат енергії та матеріалів у собівартості, а також запобігання шкідливому впливу на навколишнє середовище.

Витрати майбутніх періодів є складовою активів і залежно від очікуваного терміну списання можуть відображатися в складі оборотних, так і необоротних активів.

Наявність дискусійних положень в частині виокремлення витрат майбутніх періодів за різними класифікаційними ознаками не дозволяє достовірно встановити період перебування даних витрат в складі оборотних активів Балансу (ф. № 1), вид діяльності, на фінансові результати якого в подальших звітних періодах вплинуть вони, механізм розподілу і списання на відповідні рахунки витрат.

Існуючі методичні підходи до відображення в бухгалтерському обліку витрат майбутніх періодів не дозволяють розмежовувати їх як ті, що передбачені потім списувати протягом наступного одного або декількох звітних періодів, тобто відображати як оборотні і необоротні активи в Балансі. Це стосується витрат на рекультивацию землі та здійснення інших природоохоронних заходів видобувних підприємств.

Для того, щоб правильно відобразити фінансові результати від різних бізнес-процесів, що пов'язані з розподілом витрат між декількома звітними періодами, слід ідентифікувати наявні види витрат майбутніх періодів та класифікувати їх, оскільки залежно від виду відрізняється відображення у звітності.

Вважаємо за доцільне використовувати наступну класифікацію витрат майбутніх періодів: 1) залежно від видів діяльності (операційна, інвестиційна фінансова); 2) залежно від виконавця робіт, послуг (працівники підприємства, сторонні підприємства); 3) залежно від ступеня оплати (оплачені повністю, оплачені частково, неоплачені), 4) за наявністю бази розподілу (без застосування бази розподілу, обгрунтована база розподілу), 5) за періодом формування (1 рік, більше 1 року), 6) за ступенем завершеності розподілу (витрати майбутніх періодів розподілені і нерозподілені), що дозволяє відображати в обліку достовірну інформацію про розподіл витрат майбутніх періодів між звітними періодами.

До витрат майбутніх періодів відносяться витрати, пов'язані з підготовчими до виробництва роботами в сезонних галузях промисловості; з освоєнням нових виробництв та агрегатів; сплачені авансом орендні платежі; оплата страхового поліса; оплата торгового патенту; передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо.

Положення про облікову політику щодо витрат майбутніх періодів повинно містити наступні елементи: 1) умови визнання витрат майбутніх періодів оборотними і необоротними активами; 2) класифікація витрат майбутніх періодів; 3) аналітичні рахунки; 4) база розподілу витрат майбутніх періодів в розрізі їх видів та політики управління фінансовими результатами; 5) форми внутрішньої звітності.

Відсутність єдиного підходу до класифікації витрат майбутніх періодів унеможливує точне визначення об'єктів бухгалтерського обліку. Застосування запропонованої класифікації витрат майбутніх періодів для організації бухгалтерського обліку видобувного підприємства сприяє підвищенню достовірності визначення фінансових результатів за звітний період відповідно до специфіки напряму інвестування витрат майбутніх періодів та порядку їх розподілу.

Перспективами подальших досліджень є удосконалення методики аналізу витрат майбутніх періодів на видобувних підприємствах.